

Úvod do uměnovědných studií

Co je kultura?

Typologie 1

- Kultura jako proces
 - Marx, Freud, Huizinga
- Kultura jako struktura

Typologie 2

- Teoretické vymezení
 - Vzory
 - Hodnoty
 - Orientace

- Praktické vymezení
 - Normy
 - Instituce

Další pojmy

- Kultura
- Civilizace (četba - Elias)

- Sapir-Whorfova hypotéza (30. léta 20. stol.)
- Proces civilizace (N. Elias)

Úvod do uměnovědných studií

Co je populární kultura?

Lidová kultura

- ideální typ folklóru – kultura jednotlivých lokálních komunit v tradiční společnosti
 - výrazně lokální charakter
 - vazba na každodenní život
 - není mediálně zprostředkována – orální tradice
 - nejsou striktně odděleny role umělce a publika
 - není masová

Transformace lidové kultury v procesu modernizace

- urbanizace
- prolínání a vzájemné ovlivňování s vysokou kulturou
- postupné zprostředkování médií
- zmasovění

Vyšší a nižší kultura

- V čem je rozdíl?
 - Forma
 - Žánr
 - Obsah
- Hodnocení
- Charakteristiky (Eco)

Populární kultura v žánru kulturálních studií

- Teorie populární kultury je jiným pohledem na principiálně stejný okruh fenoménů, jako je teorie masové kultury:
 - teorie masové kultury zpravidla vidí masy jako pasivní příjemce sdělení produkovaných kulturním průmyslem,
 - teorie populární kultury zdůrazňuje aktivní, kreativní roli společenských „aktérů“, kteří produkují kulturní významy masově distribuovaných textů.

Úvod do uměnovědných studií

Co je masová kultura?

Masová komunikace

- velký rozsah
- jednosměrný tok
- asymetrie
- neosobní a anonymní
- propočítaný vztah
- standardizovaný obsah

Masová kultura

- není tradiční
- není elitní
- je produkována masově
- je populární (popular)
- je komercializovaná
- je homogenizovaná

Tradice kritiky masové kultury

- diskuse o technice a umění ve 20. letech vesměs optimistická, ve 30. letech střízlivění
- **kritika zprava** – konzervativní kulturní kritika
- předchůdcem Matthew Arnold (1822-1888), *Culture and Anarchy* (1869) – culture – „the best which has been thought and said in the world“
- Frank Raymond Leavis (1895-1978) – 30.-50. léta v Británii – literární kritika, *Mass Civilisation and Minority Culture* (1930)
- **kritika zleva** – varianty marxismu
- 30. léta – frankfurtská škola

Kritika masové kultury - Hlavní školy

- Frankfurtská škola
 - Kulturní průmysl
- Politická ekonomie
 - Hegemonie, ideologie
- Strukturalismus a sémiologie
 - U. Eco

Kulturní průmysl

- nástroj panství
- autonomie umění
- auratický charakter umění
- volnočasová zábava

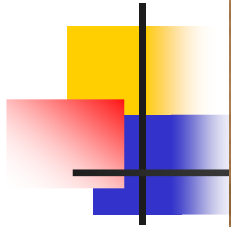
Dwight Macdonald

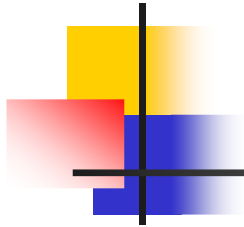
- A Theory of Mass Culture, in: Rosenberg, B. and White, D. W. (eds.): *Mass Culture: The popular arts in America*, New York 1957.
- *Against the American Grain*. New York 1962.
- Tradiční kultura – lidová a vysoká, aristokratická, paralelní, nikoliv konkurenční
- Moderní kultura
 - masová kultura (Masscult)
 - vysoká – do 30. let buď akademismus (snaží se konkurovat napodobováním) nebo avantgarda, jež konkurenci vzdala
 - Midcult – Middlebrow Culture – vzniká korupcí vysoké kultury

Úvod do uměnovědných studií

Co je postmoderní kultura?

Postmoderna a umění

- Hodnota uměleckého díla – historicky a společensky podmíněné preference
- Nerozlišitelnost umění a popkultury (sbližování)
- Styl a obsah
- Reference, odkazování, koláž
- Interpretace – nehledá pravdu